Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Muistio

17.2.2026

EU/1266/2025
EU/1266/2025-MMM-11

Maa- ja metsätalousvaliokunta 20.2.2026; Asiantuntijalausunto: U 2/2026 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta luomuasetuksen muuttamiseksi

Osastopäällikkö Sebastian Hielm

Erityisasiantuntija Annika Öhberg

Yleistä komission ehdotuksesta

Ehdotuksen (COM (2025) 780 final) taustalla on tarve päivittää EU:n luonnonmukaista tuotantoa koskevaa asetusta (EU 2018/848).

Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisun (C-240/23 Herbaria Kräuterparadies) perusteella unionin sääntöjä vastaavien kolmansien maiden luomutuotantosääntöjen (vastaavuusjärjestelmä) mukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöissä ei voida automaattisesti käyttää EU:n luomutunnusta. Komission ehdottamien muutosten tavoitteena on selventää Euroopan Unioniin tuotavien luomutuotteiden merkintöjä ja kuluttajainformaatiota, keventää hallinnollista taakkaa sekä parantaa sääntelyn toimivuutta elinkeinonharjoittajille. Ehdotus on osa komission yksinkertaistamistoimenpiteitä.

Ehdotuksen keskeiset muutokset liittyvät luomumerkintöihin ja EU:n luomutunnuksen käyttöön kolmansista maista tuotavissa luomutuotteissa sekä niistä valmistetuissa tuotteissa. Lisäksi ehdotuksessa pidennettäisiin kolmansien maiden vastaavuusjärjestelmän voimassaoloa vuodesta 2026 vuoteen 2036 kaupan häiriöiden välttämiseksi. Ehdotus sisältää myös useita käytännön tuotantosääntöjä koskevia muutoksia. Luomutuotannossa hyödynnettävissä jalostus- ja varastointiloissa voitaisiin jatkossakin käyttää markkinoilla olevia puhdistus- ja desinfiointiaineita ilman erillisiä hyväksymislistoja. Pienimuotoisten toimijoiden hallinnollista taakkaa kevennettäisiin helpottamalla sertifiointivelvoitteista vapauttamista ja ryhmäsertifiointia koskevia sääntöjä. Lisäksi kotieläintuotannon sääntöjä täsmennettäisiin erityisesti viiriäisten kasvatuksen, lääkkeiden varoaikojen ja siipikarjan ulkoilua sekä tuotantoyksiköiden kokoa koskevien vaatimusten osalta.

Lainsäädäntöehdotuksessa esitetään muutoksia luomuasetuksen seuraaviin artikloihin ja liitteisiin:

24 artikla Luonnonmukaisessa tuotannossa käytettävien tuotteiden ja aineiden salliminen
Komission ehdotuksessa poistettaisiin luomuasetuksesta kohta, joka velvoittaa komission luetteloimaan jalostus- ja varastointilojen puhdistuksessa ja desinfioinnissa hyväksytyt puhdistus- ja desinfiointiaineet. Luomutoimijat voisivat käyttää markkinoilla olevia tuotteita jatkossakin. Ilman muutosta tätä luetteloa sovellettaisiin 1.1.2028 alkaen ((EU) 2021/1165 art. 12).

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Maa- ja metsätalousministeriö PL 30 00023 Valtioneuvosto	 Hallituskatu 3 A Helsinki	 0295 16001 +358 295 16001		 kirjaamo.mmm@gov.fi

30 artikla Luonnonmukaiseen tuotantoon viittaavien ilmaisujen käyttö
Komission ehdotuksessa määriteltäisiin uudelleen, milloin merkinnöissä, mainonnassa tai kaupallisissa asiakirjoissa voitaisiin käyttää luomutuotantoon viittaavia ilmaisuja. Ilmaisut kuten “bio” ja “eco” sallittaisiin tuotteille, jotka täyttävät EU:n tuotantosäännöt tai jotka tuodaan vastaavuustarkoituksessa tai kauppasopimuksen nojalla hyväksytyistä kolmansista maista. Samalla kiellettäisiin näiden ilmaisujen käyttö tuotteissa, jotka eivät täytä sääntöjä.

32 artikla Pakolliset maininnat
Komission ehdotuksessa tarkennettaisiin EU-luomutunnuksen käyttöä pakatuissa elintarvikkeissa. Luomutunnuksen käyttö olisi pakollista pakkauksessa, paitsi jos tuote sisältää yli 5 % vastaavuustarkoituksessa tai kauppasopimuksen nojalla hyväksytyistä kolmansista maista peräisin olevia maatalousperäisiä tuotteita, jotka eivät täytä liitteen VII lisävaatimuksia. Näin vältettäisiin kuluttajia harhaanjohtava merkintä.

33 artikla Euroopan unionin luonnonmukaisen tuotannon tunnus
Komission ehdotuksessa korvattaisiin 33 artikla ja tarkennettaisiin EU-luomutunnuksen käyttöoikeudet. Luomutunnusta voitaisiin käyttää sellaisten tuotteiden merkinnöissä, esittelyssä ja mainonnassa, jotka ovat luomuasetuksen lukujen II, III ja IV mukaisia. Luomutunnusta voitaisiin käyttää vastaavuustarkoituksessa tai kauppasopimuksen nojalla hyväksytyistä kolmansista maista peräisin olevien tuotteiden merkinnöissä, esittelyissä ja mainonnassa, jos ne täyttävät liitteessä VII esitetyt lisävaatimukset. Luomutunnusta saisi käyttää 30 (5) artiklan kohdassa tarkoitetuissa elintarvikkeissa ja 30 (6) artiklan kohdassa tarkoitetuissa rehuissa, jotka sisältävät hyväksytyistä kolmansista maista peräisin olevia tuontituotteita, edellyttäen että tuotteet täyttävät liitteessä VII luetellut lisävaatimukset tai että maatalousperäisiä tuontiaineksia on alle 5 %. Lisäksi ehdotuksessa annettaisiin komissiolle valtuudet muuttaa luomutunnuksen käyttöön liittyviä sääntöjä muuttamalla liitteessä VII luetteloituja lisävaatimuksia delegoiduilla säädöksillä.

35 artikla Sertifikaatti
Komission ehdotuksessa pienet myyjät vapautettaisiin sertifikaatin hallussapidon velvoitteesta. Vapautus koskisi toimijoita, jotka myyvät enintään 10 000 kg muita pakkaamattomia luomutuotteita kuin rehua vuodessa suoraan kuluttajille, ja jotka eivät harjoita tuotantoa, varastointia tai tuontia.

36 artikla Toimijaryhmä
Komission ehdotuksessa toimijaryhmän vaatimuksia muutettaisiin. Jäsenten enimmäispinta-aloja nostettaisiin seuraaviksi: 10 ha (yleisesti), 1 ha kasvihuoneissa ja 30 ha pysyvällä nurmella. Lisäksi ryhmän ei tarvitsisi olla oikeushenkilö, mikäli ryhmä on jo osa oikeushenkilönä toimivaa laillista yhteisöä, kuten osuuskuntaa.

48 artikla Vastaavuus asetuksen (EY) N:o 834/2007 nojalla
Komission ehdotuksessa kolmansien maiden hyväksymisjärjestelmän voimassaolon määräaikaa jatkettaisiin nykyisestä 31.12.2026 aina 31.12.2036 asti, jotta vältettäisiin kaupan häiriöt ja varmistettaisiin siirtymä kansainvälisiin kauppasopimuksiin.

Liite II: III luvussa tarkoitetut yksityiskohtaiset tuotantosäännöt, II osa: Kotieläintuotannon säännöt ja liite III: tuotteiden kerääminen, pakkaaminen, kuljetus ja varastointi
Komission ehdotuksessa lisättäisiin kotieläintuotannon sääntöihin viiriäisiä koskevat tuotantosäännöt: ehdotuksessa viiriäisten vähimmäisikä teurastuksessa olisi 42 päivää ja siirtymäaika luonnonmukaiseen tuotantoon olisi 5 viikkoa. Lisäksi yhdenmukaistettaisiin lääkkeiden varoajat maaeläinten ja vesiviljelyeläinten osalta. Ehdotuksessa muutettaisiin siipikarjan ulkoilua koskevaa sääntöä siten, että pääsy ulkoalueille voisi tapahtua vasta, kun linnut ovat riittävästi höyhenpeitteisiä kehon lämpötilan säätelemiseksi. Lihasiipikarjan pitämiseen tarkoitettujen siipikarjarakennusten enimmäispinta-ala säädettäisiin 1 600 m²:iin per rakennus tuotantoyksikön sijaan. Se mahdollistaisi tuotantoon yhteensä käytettävän pinta-alan kasvattamisen tuotantoyksikössä yli 1 600 m²:iin. Komission ehdotuksessa poistettaisiin useita kohtia liitteestä II ja III, joissa säädetään, että jalostus- ja varastointilojen puhdistukseen voi käyttää ainoastaan puhdistus ja desinfiointiaineita, joiden käyttö on sallittua 24 artiklan nojalla.

Asetukseen ehdotetaan lisättäväksi uusi liite VII
Komission ehdotuksessa lisättäisiin luomuasetukseen uusi liite VII, jossa lueteltaisiin lisävaatimukset, jotka koskevat EU:n luomutunnuksen käyttöä tietyissä tuontituotteissa ja jalostetuissa tuotteissa. Nämä vaatimukset täydentäisivät kolmansien maiden vastaaviksi tunnustettuja tuotantosääntöjä ja liittyisivät luomutuotannon ja valvonnan keskeisiin sääntöihin, jotka ovat olennaisia kuluttajien odotusten täyttämiseksi ja reilun kilpailun varmistamiseksi. Lisävaatimukset koskisivat ravinneliuosviljelyn kieltämistä, kotieläinten kytkettynä tai eristyksissä pitämisen kieltoa, eläinten lastauksen yhteydessä sovellettavia käytäntöjä sekä kivennäisaineiden, vitamiinien, aminohappojen ja mikroravinteiden käytön rajaamista jalostetuissa elintarvikkeissa tapauksiin, joissa oikeudellisesti suoraan

velvoitetaan käyttämään niitä tavanomaisissa tuotteissa tai tapauksiin, joissa elintarvikkeet saatetaan markkinoille tiettyjä terveys- tai ravinto-ominaisuuksia tai -vaikutuksia omaavina tai tiettyjen kuluttajaryhmien tarpeisiin.

Vaikutukset

Komission ehdotuksen kokonaisvaikutuksia on vaikea ennakoida, koska aikataulusyistä ehdotetuista muutoksista ei ole tehty kattavaa vaikutusarviota. Useat keskeiset muutokset ovat kuitenkin toimijoiden kannalta merkittäviä ja pääosin myönteisiä. Luomutunnuksen käyttöä tuontiluomutuotteissa koskevat tarkennukset ovat tärkeitä kuluttajaluottamuksen säilyttämiseksi. Vastaavuusjärjestelmän jatkaminen vuoteen 2036 turvaisi kolmasmaakaupan jatkuvuuden vuoden 2026 jälkeen. Hallinnollista taakkaa keventäisivät sekä puhdistus- ja desinfiointiaineita koskevat muutosehdotukset että pienten toimijoiden vapauttaminen sertifikaattivelvoitteesta, ja näiden muutosten arvioidaan tuottavan merkittäviä kustannussäästöjä koko EU:ssa.

Myös tuotantosääntöihin ehdotetut muutokset, kuten eläinlääkkeiden varoaikoihin liittyvät tarkennukset, voisivat tuoda huomattavia säästöjä suomalaisille luomutuottajille, kuten kananmuna- ja maitotiloille. Siipikarjan tuotantosääntöjen tarkennukset voisivat vähentää kustannuksia ja tuottaa sekä vuosittaisia että kertaluonteisia säästöjä. Taloudelliset vaikutukset ovat kokonaisuutena EU tasolla arvioiden selvästi positiivisia, ja hallinnon lisäresurssitarpeen odotetaan jäävän vähäiseksi. Ehdotuksen oletetaan myös tukevan luomualan kasvua ja siten edistävän ympäristöhyötyjä, kuten vesien ja maaperän suojelua sekä luonnon monimuotoisuutta.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto pitää tervetulleena yksinkertaistamisehdotuksia luomuasetukseen. Valtioneuvosto tukee komission tavoitteita sääntelyn yksinkertaistamiseksi ja hallinnollisen taakan vähentämiseksi. Valtioneuvoston tavoitteena on parempi ja vähäisempi EU-sääntely.

Valtioneuvosto kannattaa vastaavuustarkoituksessa tai kauppasopimuksen nojalla hyväksytyistä kolmansista maista tuotaville tuotteille asetettavia lisävaatimuksia luomutunnuksen käytön mahdollistamiseksi näille tuotteille. Hallinnollisen taakan lisäämistä tulisi kuitenkin välttää.

Valtioneuvosto pitää komissiolle ehdotettua, luomutunnuksen käyttöön liittyvien sääntöjen muuttamista koskevaa säädösvallan siirtoa sekä sen rajauksia perusteltuina.

Valtioneuvosto kannattaa kolmasmaakaupan jatkuvuutta turvaavan vastaavuusjärjestelmän jatkamista.

Valtioneuvosto kannattaa selkeyttäviä muutoksia kotieläintuotannon sääntöihin ja eläinlääkinnällisiin varoaikoihin liittyen.

Valtioneuvosto kannattaa puhdistus- ja desinfiointiaineiden käyttöön liittyvien sääntöjen yksinkertaistamista luomutuotannossa.

Valtioneuvosto kannattaa pientoimijoiden sertifiointivaatimuksiin liittyviä yksinkertaistamistoimia.

Liitteet Napsauta tähän hiirellä ja kirjoita liitteiden nimet kukin omalle rivilleen. Rivinvaihto enterillä.

Jakelu

Tiedoksi